

บทที่ ๕

สรุปผล อภิปรายและข้อเสนอแนะ

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเรื่อง “การบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ ๔” โดยมีวัตถุประสงค์

๑. เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่ม ๔

๒. เพื่อเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู ในการบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่ม ๔ โดยแยกตามปัจจัยส่วนบุคคล

๓. เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่ม ๔ ดำเนินการวิจัยโดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสม (Mixed Methods Research) กลุ่มตัวอย่างจึงประกอบด้วย กลุ่มตัวอย่างที่ใช้การวิจัยเชิงปริมาณเป็นผู้บริหาร ครู ของกลุ่มโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ ๔ ซึ่งได้มาจากการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างใช้โดยสูตรของ R.V.Krejcie & D.W.Morgan ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน ๒๒๘ คน สำหรับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้การวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยจะสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) จากผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informants) จำนวน ๗ ท่าน โดยเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในกลุ่มโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ ๔ ใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน ๗ ท่าน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) ประเภทมาตราส่วนประมาณค่า ๕ ระดับ (Numerical Rating scale) และแบบสัมภาษณ์ (Interview) มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC) มากกว่า ๐.๕ ขึ้นไปทุกข้อ ค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Reliability) เท่ากับ ๐.๙๘๘

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ใช้ค่าความถี่ (frequency) และค่าร้อยละ (percentage) ระดับความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู ใช้ค่าเฉลี่ย (mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) ส่วนเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู ใช้สถิติตามลักษณะของตัวแปร คือ การทดสอบเอฟ โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (F-test / One way ANOVA) ในกรณีตัวแปรต้นตั้งแต่สามตัวขึ้นไป และเมื่อพบว่ามีความแตกต่างจึงทำการเปรียบเทียบรายคู่โดยมีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (Least Significant Difference : LSD) สำหรับข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์นำมาวิเคราะห์เนื้อหา โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis Technique) ประกอบบริบท และประมวลผลเข้าด้วยกัน รวมทั้งใช้แนวคิดจาก

เอกสารและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาสนับสนุนในการวิเคราะห์เพื่อให้เห็นภาพรวม และสรุปแนวทางการบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ ๔ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

๕.๑ สรุปผลการวิจัย

๕.๑.๑ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการวิจัย พบว่า ผู้บริหาร ครู ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอายุต่ำกว่า ๓๑ ปี จำนวน ๙๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๙.๕ รองลงมา คือ อายุระหว่าง ๓๑ - ๔๐ ปี จำนวน ๗๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๑.๑ อายุระหว่าง ๔๑ - ๕๐ ปี จำนวน ๔๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๙.๓ และอายุ ๕๑ ปี ขึ้นไป จำนวน ๒๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๐.๑ เมื่อพิจารณาถึงวุฒิการศึกษาพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน ๑๖๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๗๑.๕ รองลงมา คือ ปริญญาโท จำนวน ๔๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๑.๑ ต่ำกว่าระดับปริญญาตรี จำนวน ๑๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๖.๖ ปริญญาเอก จำนวน ๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๐.๙ เมื่อพิจารณาประสบการณ์ทำงานพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีประสบการณ์ทำงานระหว่าง ๕ - ๑๐ ปี จำนวน ๑๓๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๗.๙ รองลงามีประสบการณ์ทำงาน น้อยกว่า ๕ ปี จำนวน ๕๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๔.๑ ประสบการณ์ทำงานระหว่าง ๑๑ - ๒๐ ปี จำนวน ๓๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๔.๐ และประสบการณ์ทำงานระหว่าง ๒๑ ปีขึ้นไป จำนวน ๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๓.๙ เมื่อพิจารณารายได้ต่อเดือน พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีรายได้ต่อเดือน ๑๐,๐๐๑ - ๑๕,๐๐๐ บาท จำนวน ๑๒๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๔.๔ รองลงามีรายได้ต่อเดือน ๕,๐๐๐ - ๑๐,๐๐๐ บาท จำนวน ๘๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๖.๐ มีรายได้ต่อเดือนต่ำกว่า ๕,๐๐๐ บาท จำนวน ๑๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๕.๓ และมีรายได้ต่อเดือน ๑๕,๐๐๑ - ๒๐,๐๐๐ บาท จำนวน ๑๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๔.๔ และเมื่อพิจารณาหน้าที่รับผิดชอบพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีหน้าที่รับผิดชอบในกลุ่มบริหารงานบุคคล จำนวน ๗๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๑.๖ รองลงามีหน้าที่รับผิดชอบในกลุ่มบริหารงานทั่วไป จำนวน ๖๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๙.๔ มีหน้าที่รับผิดชอบในกลุ่มบริหารงานวิชาการ จำนวน ๔๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๑.๕ และมีหน้าที่รับผิดชอบในกลุ่มบริหารงานงบประมาณ จำนวน ๔๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๗.๕

๕.๑.๒ ระดับความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ ๔

ผลการวิจัย พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู ที่มีต่อการบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ ๔ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ = ๓.๓๓) เมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน พบว่าความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู ที่มีต่อการบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญ

ศึกษา กลุ่มที่ ๔ ด้านบริหารงานทั่วไป มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 3.42$) รองลงมาด้านบริหารงานวิชาการ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.34$) ด้านบริหารงานงบประมาณ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.30$) และต่ำสุดด้านการบริหารงานบุคคล มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.25$) มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ด้านบริหารงานวิชาการ พบว่าความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู ที่มีต่อการบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ ๔ ด้านบริหารงานวิชาการ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.34$) เมื่อพิจารณาในรายละเอียดในแต่ละด้านพบว่า โรงเรียนพัฒนาการใช้หลักสูตรได้สอดคล้องกับแผนการศึกษาแห่งชาติและเหมาะสมกับแผนสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 3.80$) อยู่ในระดับมาก ส่วนที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 3.40$) ในด้านโรงเรียนนิเทศการศึกษาภายในให้แก่ครูอาจารย์ อยู่ในระดับปานกลาง

ด้านบริหารงานงบประมาณ พบว่าความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู ที่มีต่อการบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ ๔ ด้านบริหารงานงบประมาณ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.30$) เมื่อพิจารณาในรายละเอียดในแต่ละด้านพบว่า โรงเรียนกำกับติดตาม ตรวจสอบ การใช้งบประมาณอย่างรอบคอบและรัดกุม ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 3.68$) อยู่ในระดับมาก ส่วนที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 3.48$) ในด้านโรงเรียนนำผลการประเมินการบริหารงบประมาณมาปรับปรุงและพัฒนางาน อยู่ในระดับปานกลาง

ด้านบริหารงานบุคคล พบว่าความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู ที่มีต่อการบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ ๔ ด้านบริหารงานบุคคล โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.25$) เมื่อพิจารณาในรายละเอียดในแต่ละด้านพบว่า โรงเรียนจัดทำแผนการบริหารบุคลากรไว้อย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 3.60$) อยู่ในระดับมาก ส่วนที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 3.44$) ในด้านโรงเรียนได้นำผลการประเมินการบริหารบุคลากรมาพัฒนาและปรับปรุงการบริหารและการเรียนการสอน อยู่ในระดับปานกลาง

ด้านบริหารงานทั่วไป พบว่าความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู ที่มีต่อการบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ ๔ ด้านบริหารงานทั่วไป โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.42$) เมื่อพิจารณาในรายละเอียดในแต่ละด้านพบว่า โรงเรียนจัดทำแผนการบริหารงานทั่วไปไว้อย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 3.73$) อยู่ในระดับมาก ส่วนที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 3.50$) ในด้านโรงเรียนประชาสัมพันธ์ผลงานของโรงเรียนและเชิญชวนให้ประชาชนในท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานการศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง

๕.๑.๓ ผลเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของการบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ ๔

อายุ ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหาร ครู ที่มีอายุที่แตกต่างกัน มีระดับความคิดเห็นต่อการบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ ๔ โดยภาพรวม ($F=๑.๕๑๔$, $Sig=.๒๑๒$) ไม่แตกต่างกัน อย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ ๐.๐๕ จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณารายด้านการบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ ๔ ไม่แตกต่างกัน

การศึกษา ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหาร ครู ที่มีวุฒิการศึกษาที่แตกต่างกัน มีระดับความคิดเห็นต่อการบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ ๔ โดยภาพรวม ($F=.๑๘๒$, $Sig=.๙๐๙$) ไม่แตกต่างกัน อย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ ๐.๐๕ จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณารายด้านการบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ ๔ ไม่แตกต่างกัน

ประสบการณ์ทำงาน ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหาร ครู ที่มีประสบการณ์ทำงานที่แตกต่างกัน มีระดับความคิดเห็นต่อการบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ ๔ โดยภาพรวม ($F=.๘๕๖$, $Sig=.๔๖๕$) ไม่แตกต่างกัน อย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ ๐.๐๕ จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณารายด้านการบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ ๔ ไม่แตกต่างกัน

รายได้ต่อเดือน ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหาร ครู ที่มีรายได้ต่อเดือนที่แตกต่างกัน มีระดับความคิดเห็นต่อการบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ ๔ โดยภาพรวม ($F= ๔๓๒$, $Sig=.๗๓๐$) ไม่แตกต่างกัน อย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ ๐.๐๕ จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณารายด้านการบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ ๔ ไม่แตกต่างกัน

หน้าที่รับผิดชอบ ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหาร ครู ที่มีหน้าที่รับผิดชอบ ที่แตกต่างกัน มีระดับความคิดเห็นต่อการบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ ๔ โดยภาพรวม ($F= ๔๓๓$, $Sig=.๗๒๙$) ไม่แตกต่างกัน อย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ ๐.๐๕ เมื่อพิจารณารายด้านการบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ ๔ ไม่แตกต่างกัน

๕.๒ อภิปรายผลการวิจัย

การอภิปรายผลการวิจัย เรื่อง “การบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ ๔” ผู้วิจัยขออภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

๕.๒.๑ การบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ ๔

จากการวิจัย พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู ที่มีต่อการบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ ๔ โดยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = ๓.๓๓$) เมื่อพิจารณาในรายละเอียดในแต่ละด้านพบว่าอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน ซึ่งสามารถเรียงตามค่าเฉลี่ยได้ดังนี้ ด้านบริหารงานทั่วไป ($\bar{X} = ๓.๔๒$) รองลงมาด้านบริหารงานวิชาการ ($\bar{X} = ๓.๓๔$) ด้านบริหารงานงบประมาณ ($\bar{X} = ๓.๓๐$) และด้านบริหารงานบุคคล ($\bar{X} = ๓.๒๕$) และสามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

๕.๒.๑.๑ ด้านบริหารงานวิชาการ พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู ที่มีต่อการบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ ๔ ในด้านบริหารงานวิชาการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = ๓.๓๔$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมาก ๑๔ ข้อ และอยู่ในระดับปานกลาง ๒ ข้อ แสดงว่าโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ ๔ มีการจัดทำแผนการบริหารวิชาการไว้อย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง มีการพัฒนาการใช้หลักสูตรได้สอดคล้องกับแผนการศึกษาแห่งชาติและเหมาะสมกับแผนสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ มีการพัฒนากระบวนการเรียนรู้และทักษะให้แก่ครู มีการจัดการวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน มีการพัฒนาคุณภาพของครู มีการทำการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพของนักเรียน มีการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีสำหรับการศึกษา มีการจัดหาสื่อ เอกสารและสิ่งพิมพ์สำหรับใช้ค้นคว้าเพื่อจัดการเรียนการสอน มีการพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ทั้งในและนอกสถานศึกษา มีการบริการแนะแนวการศึกษาแก่นักเรียน มีการจัดทำระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา มีการเผยแพร่ความรู้ด้านวิชาการแก่บุคคล องค์กร หน่วยงานต่างๆ ในท้องถิ่น มีการกำกับติดตาม วัดผล ประเมินผลการบริหารวิชาการ และมีการนำผลการประเมินมาปรับปรุงและพัฒนางานวิชาการ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ **พระครูสังฆรักษ์ชิษณุพงศ์ สุนติเมคโค (กฤตากร)** ได้นำเสนอรายงานวิจัยเรื่อง “การบริหารการศึกษาด้านการเรียนการสอน โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร” พบว่า การบริหารการศึกษาด้านการเรียนการสอนโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาในกรุงเทพมหานคร โดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านการใช้สื่อ ด้านการเรียนการสอน ด้านการจัดกิจกรรม ด้านหลักสูตรด้านการวัดผลประเมินผล และผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักเรียนต่อการบริหารการศึกษาด้านการเรียนการสอนโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาใน

กรุงเทพมหานคร พบว่า นักเรียนมีความคิดเห็นที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ๐.๐๕ ได้แก่ ด้านหลักสูตร ด้านการเรียนการสอน และด้านโดยภาพรวม ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ขาดการวางแผนในการเรียนการสอนตามหลักสูตรของโรงเรียน ขาดงบประมาณในการวางแผนด้านหลักสูตร ขาดงบประมาณในการสรรหาครูมาสอนในโรงเรียนขาดครูภาษาต่างประเทศ ขาดงบประมาณจัดซื้อคอมพิวเตอร์ นักเรียนไม่ให้ความสนใจ การจัดกิจกรรม ในโรงเรียน นักเรียนขาดความสามัคคีช่วยเหลือซึ่งกันในการเรียนการสอน นักเรียนขาดความรับผิดชอบกับการวัดผลประเมินผล^{๑๐๖} และสอดคล้องกับ พระครูปลัดจ่านอง หนุตจิตโต (ต่อนโสกรี) ได้นำเสนอรายงานวิจัยเรื่อง “ความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารวิชาการด้านการเรียนการสอน โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดนครพนม” พบว่า ความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารวิชาการด้านการเรียนการสอนของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดนครพนม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากและเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่ามีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ๓ อันดับ คือด้านการวัดผลและประเมินผล ด้านวัสดุและสื่อการเรียนการสอนและ ด้านหลักสูตรและการนำไปใช้ตามลำดับ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารวิชาการด้านการเรียนการสอนของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดนครพนม พบว่าครูที่มี เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ ต่างกัน มีความเห็นโดยรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ และรายด้านครูก็มีความคิดเห็นไม่แตกต่าง^{๑๐๗}

๕.๒.๑.๒ ด้านบริหารงานงบประมาณ พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู ที่มีต่อการบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ ๔ ในด้านบริหารงานงบประมาณ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = ๓.๓๐$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมาก ๗ ข้อ และอยู่ในระดับปานกลาง ๑ ข้อ แสดงให้เห็นว่าโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ ๔ มีการวางแผนการบริหารงบประมาณไว้อย่างเป็นระบบและชัดเจน มีการจัดทำแผนและเสนอของบประมาณถูกต้องตามขั้นตอน มีการจัดทำแผนงบประมาณ และจัดสรรงบประมาณให้แก่ฝ่ายต่างๆ ไว้อย่างเหมาะสม มีการระดมทรัพยากร และลงทุนเพื่อนำมาพัฒนาการศึกษาของโรงเรียน มีการจัดทำหลักฐานการเบิกจ่ายเงินเพื่อใช้จ่ายในกิจกรรมต่างๆ อย่างเป็นปัจจุบันและตรวจสอบได้ มีการจัดวัสดุ ครุภัณฑ์บริการแก่ครู และนักเรียนได้เพียงพอต่อความต้องการอย่างสะดวกรวดเร็ว มีการ

^{๑๐๖} พระครูสังฆรักษ์ชินนพวงศ์ สนมคโค (กฤดากร), “การบริหารการศึกษาด้านการเรียนการสอน โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร”, วิทยานิพนธ์ปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๔)

^{๑๐๗} พระครูปลัดจ่านอง หนุตจิตโต (ต่อนโสกรี), “ความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารวิชาการด้านการเรียนการสอน โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดนครพนม”, วิทยานิพนธ์ปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๔)

กำกับติดตาม ตรวจสอบ การใช้งบประมาณอย่างรอบคอบและรัดกุม และมีการนำผลการประเมินการบริหารงบประมาณมาปรับปรุงและพัฒนางาน ซึ่งสอดคล้องกับ**พระครูวุฒิธรรมานันท์** ได้นำเสนอรายงานวิจัยเรื่อง “ศึกษาการบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร” พบว่าโดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีการบริหารอยู่ในระดับมาก ทั้ง ๔ ด้าน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านการบริหารวิชาการ ด้านการบริหารสภาพแวดล้อม และด้านการบริหารบุคคล ตามลำดับ^{๑๐๘} และสอดคล้องกับ**พระปลัดมนัสชัย เมตตจิตโต คชสิทธิ์** ได้นำเสนองานวิจัยเรื่อง “การศึกษาปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา ในจังหวัดนครราชสีมา ตามทัศนะของผู้บริหารและครูผู้สอน” วิจัยพบว่าปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา มีปัญหาดังนี้ (๑) งบประมาณในการวางแผนปฏิบัติตามแผนและการตรวจสอบงานวิชาการมีน้อย (๒) บุคลากรรับผิดชอบในการวางแผนงานวิชาการไม่เพียงพอ (๓) การวิเคราะห์งานตามสภาพปัจจุบันทำไม่ได้เต็มที่ (๔) ข้อมูลสารสนเทศที่จำเป็นในการวางแผนงานวิชาการมีน้อย (๕) สื่อการสอนไม่เพียงพอ (๖) วัสดุอุปกรณ์ในโรงเรียนมีน้อย (๗) บุคลากรไม่ให้ความสำคัญ (๘) ผู้สอนให้ความสำคัญในการปฏิบัติตามแผนงานวิชาการน้อย (๙) บุคลากรฝ่ายต่างๆ ไม่ให้ความร่วมมือในการตรวจสอบการปฏิบัติงานวิชาการ (๑๐) บุคลากรที่รับผิดชอบในการแก้ปัญหาทางงานวิชาการ ไม่เข้าใจปัญหาที่แท้จริง และ(๑๑) บุคลากรที่รับผิดชอบในการแก้ปัญหาทางงานวิชาการมีไม่เพียงพอ และไม่เห็นความสำคัญของการแก้ปัญหาทางวิชาการ^{๑๐๙}

๕.๒.๑.๓ ด้านบริหารงานบุคคล พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู ที่มีต่อการบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ ๔ ในด้านบริหารงานบุคคล โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = ๓.๒๕$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมาก ๖ ข้อ และอยู่ในระดับปานกลาง ๑ ข้อ แสดงให้เห็นว่าโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ ๔ มีการจัดทำแผนการบริหารบุคลากรไว้อย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง มีการวางแผนอัตรากำลังและกำหนดตำแหน่งฝ่ายต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม มีการวางกฎเกณฑ์สรรหาบุคลากรและกำหนดให้บุคลากรได้ปฏิบัติงานตรงตามความรู้และความสามารถ มีการวางกฎระเบียบวินัยและส่งเสริมให้บุคลากรในโรงเรียนปฏิบัติตาม มีการสร้างขวัญกำลังใจ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานให้แก่

^{๑๐๘} พระครูวุฒิธรรมานันท์, “ศึกษาการบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร”, **วิทยานิพนธ์ปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต** สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๔)

^{๑๐๙} พระปลัดมนัสชัย เมตตจิตโต คชสิทธิ์, “การศึกษาปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา ในจังหวัดนครราชสีมา ตามทัศนะของผู้บริหารและครูผู้สอน”, **วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต** สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา, ๒๕๕๔)

บุคลากรภายในโรงเรียน และมีการประเมินผลการปฏิบัติงานด้านบุคลากร ซึ่งสอดคล้องกับ **หุมเพ็ง พันธะจันทร์สุข** ได้นำเสนอรายงานวิจัยเรื่อง “สภาพและปัญหาการบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น” พบว่า ๑. สภาพและปัญหาการบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่นทั้ง ๔ ด้านคือ การบริหารวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารบุคลากร การบริหารงานทั่วไป อยู่ในระดับปานกลาง ๒. การเปรียบเทียบสภาพและปัญหาการบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น จำแนกตามตำแหน่งของผู้บริหารและครูอาจารย์ ไม่แตกต่างกัน ๓. การเปรียบเทียบสภาพการบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น จำแนกตามวุฒิทางการศึกษาของผู้บริหารและครูอาจารย์ ไม่แตกต่างกัน สำหรับการเปรียบเทียบปัญหาการบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น จำแนกตามวุฒิทางการศึกษาของผู้บริหารและครูอาจารย์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ ๔. การเปรียบเทียบสภาพการบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น จำแนกตามประสบการณ์ของผู้บริหารและครูอาจารย์ ไม่แตกต่างกัน สำหรับการเปรียบเทียบปัญหาการบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น จำแนกตามประสบการณ์ของผู้บริหารและครูอาจารย์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑^{๑๐} และสอดคล้องกับ**พระค่านวน บุตรมิตร** ได้นำเสนอรายงานวิจัยเรื่อง “การบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาตามแนวโรงเรียนเป็นฐาน ในจังหวัดกระบี่ ตรังและนครศรีธรรมราช” พบว่าการบริหารตามแนวโรงเรียนเป็นฐานในภาพรวมมีการปฏิบัติน้อย ๑) ด้านการกระจายอำนาจคณะครูมีส่วนร่วมในการวางแผนงานวิชาการ ๒) ด้านหน้าที่ คณะกรรมการบริหารสถานศึกษาให้การสนับสนุนกิจการของโรงเรียนน้อย ๓) ด้านการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา มีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการแก้ปัญหาของโรงเรียนน้อย ๔) ด้านการบริหารวิชาการครูและคณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและแผนงานมาก ๕) ด้านการบริหารงบประมาณผู้บริหารมีอำนาจในการจัดซื้อจัดจ้างตามความต้องการของโรงเรียน ๖) ด้านการบริหารงานบุคคลมอบหมายงานให้ครูปฏิบัติตามความรู้ความสามารถ ๗) ด้านการบริหารทั่วไป จัดสถานที่ให้สะอาดร่มรื่นและสงบ ส่วนปัญหาการบริหารโรงเรียนตามแนวโรงเรียนเป็นฐานมีปัญหาในระดับมากดังนี้ การมีส่วนร่วมของคณะครูในการวางแผนงานวิชาการ คณะครูไม่มีส่วนร่วมในการในการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน ขาดการประสานงานกับคณะกรรมการสถานศึกษา ขาดการสนับสนุนให้ชุมชนจัดแหล่งเรียนรู้ ได้รับการสนับสนุนงบประมาณ

^{๑๐} หุมเพ็ง พันธะจันทร์สุข, สภาพและปัญหาการบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น”, **วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต** สาขาการบริหารการศึกษา, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี, ๒๕๕๗)

ไม่เพียงพอ ขาดการประเมินการปฏิบัติงานของบุคลากร และขาดการร่วมมือจากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ในการจัดทำธรรมนูญโรงเรียน^{๑๑๑}

๕.๒.๑.๔ ด้านบริหารงานทั่วไป พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู ที่มีต่อการบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ ๔ ในด้านบริหารงานทั่วไป โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = ๓.๔๒$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมาก ทุกข้อ แสดงให้เห็นว่าโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ ๔ มีการจัดทำแผนการบริหารงานทั่วไปไว้อย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง มีการวางแผนดำเนินงานธุรการอย่างเป็นระบบ มีการเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองนักเรียน(ญาติโยม) เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา มีการพัฒนาระบบเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศทางการศึกษา และมีข้อมูลเป็นปัจจุบัน มีการจัดระบบบริหารและพัฒนาองค์กรของโรงเรียน มีการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศทางการศึกษาแก่ครูและนักเรียน มีการปรับปรุงและควบคุมดูแลอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อมเหมาะสมกับการเรียนการสอน มีการจัดทำสำมะโนนักเรียนที่เข้ามาเรียนไว้ถูกต้อง มีการกำกับติดตาม วัดผล ประเมินผล การบริหารงานทั่วไป มีการประชาสัมพันธ์ผลงานของโรงเรียนและเชิญชวนให้ประชาชนในท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการจัดการศึกษา มีการส่งเสริมและประสานงานการจัดการศึกษาในระบบ นอกโรงเรียน และตาม อัยยาศัย มีการส่งเสริมสนับสนุนและประสานงานกับบุคคล ชุมชน องค์กร หน่วยงานอื่นเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา มีการบริการและอำนวยความสะดวกแก่ผู้ที่เข้ามาติดต่อประสานงานส่งเสริมและสนับสนุนกิจกรรมการเรียนการสอน มีการนำผลการประเมินมาปรับปรุงและพัฒนาการบริหารงานทั่วไป ซึ่งสอดคล้องกับ**พระราชบัญญัติ (เฟือกพิน)** ได้นำเสนอรายงานวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารการศึกษาของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดนครสวรรค์” พบว่า การมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารการศึกษาของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดนครสวรรค์ คณะกรรมการ การศึกษาของโรงเรียนมีความพึงพอใจมากที่มีส่วนร่วมในการจัดการบริหารโรงเรียน ปัญหาที่สำคัญคือเวลาการประชุม สภาพเศรษฐกิจของชุมชน คุณวุฒิการศึกษาของคณะกรรมการ ปัจจัยที่ช่วยส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนต่อการบริหารการศึกษาของโรงเรียน คือ ความรู้ความสามารถของคณะกรรมการ อุปสรรคที่สำคัญอีกประการหนึ่งคือการขาดงบประมาณ ขาดการสื่อสารที่ดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สภาพแวดล้อมของโรงเรียนกับชุมชนรวมถึงตัวนักเรียนเองที่ขาดการค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง นอกจากนั้นผู้ปกครองของนักเรียนไม่ได้มีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรเกี่ยวกับการติดตามผลของการมีส่วนร่วมของชุมชนพบว่าขาดการติดตามผลการปฏิบัติงานใน ๔ ด้าน คือ ด้านวิชาการ

^{๑๑๑} พระค่านวน บุตรมิตร, “การบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาตามแนวโรงเรียนเป็นฐานในจังหวัดกระบี่ ตรังและนครศรีธรรมราช”, **ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต** สาขาการบริหารการศึกษา, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, ๒๕๔๙)

ด้านงบประมาณ ด้านบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารทั่วไป ปัจจัยที่ค้นพบอีกประการหนึ่งที่มีผลต่อสมาชิกในคณะกรรมการสถานศึกษา คือคณะกรรมการฝ่ายประชาชน มีรายได้น้อย ดังนั้นคณะกรรมการสถานศึกษาที่เป็นคณะกรรมการการศึกษาที่ไม่ขาดประชุมเป็นข้าราชการและพนักงานรัฐวิสาหกิจ รูปแบบการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารการศึกษาของโรงเรียนมี ๘ ระดับเป็นพันธกิจ ๔ ประการ และเป็นการปฏิบัติตามภารกิจ และรายงานผลอีก ๔ ประการ^{๑๑๒} และ **พระปลัดสนชัย ภูมิปาโล (หามนตรี)** ได้นำเสนอรายงานวิจัยเรื่อง “ประสิทธิภาพการจัดการศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกธรรมศึกษาในอำเภอภาชี จังหวัดพระนครศรีอยุธยา” พบว่า ๑) ประสิทธิภาพการจัดการศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกธรรมศึกษาในอำเภอภาชี จังหวัดพระนครศรีอยุธยาโดยรวมอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๙๑ และเมื่อพิจารณาทุกด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน ตามลำดับคือ ด้านผู้สอน ด้านหลักสูตรด้านการประเมินผลการเรียน ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน และด้านปัจจัยสนับสนุนการเรียนการสอน ๒) ผลการเปรียบเทียบระดับประสิทธิภาพการจัดการศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกธรรมศึกษาในอำเภอภาชี จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำแนกตามสถานภาพ พบว่านักเรียนที่มี เพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพการจัดการศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกธรรมศึกษาในอำเภอภาชี จังหวัดพระนครศรีอยุธยา แตกต่างกัน มีผลทำให้ความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพการจัดการศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกธรรมศึกษาในอำเภอภาชี จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ไม่แตกต่างกัน โดยไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่กำหนดไว้ จึงปฏิเสธตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ส่วนนักเรียนที่มี อายุ ระดับชั้นที่กำลังศึกษาอยู่ ระดับชั้นความรู้ธรรมศึกษา และจำนวนปีที่เรียนธรรมศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพการจัดการศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกธรรมศึกษาในอำเภอภาชี จังหวัดพระนครศรีอยุธยาแตกต่างกัน มีผลทำให้ความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพการจัดการศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกธรรมศึกษาในอำเภอภาชี จังหวัดพระนครศรีอยุธยา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ จึงยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ๓) ผลการศึกษาปัญหา และอุปสรรคต่อประสิทธิภาพการจัดการศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกธรรมศึกษาในอำเภอภาชี จังหวัดพระนครศรีอยุธยา พบว่า (๑) ด้านหลักสูตรเวลาที่ใช้เรียนวิชาธรรมศึกษามีเวลาน้อยเกินไป (๒) ด้านผู้สอน ผู้สอนมีเวลาในการสอนวิชาธรรมศึกษาน้อยเกินไป (๓) ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน กิจกรรมการเรียนการสอนนั้นเน้นการบรรยายมากเกินไป (๔) ด้านปัจจัยสนับสนุนการเรียน

^{๑๑๒} พระชาญ ฐานธมโม (เผือกพิน), “การมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารการศึกษาของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดนครสวรรค์”, ปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต วิชาการบริหารการศึกษา, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๕)

การสอน ผู้เรียนไม่มีหนังสือเรียนสำหรับวิชาธรรมศึกษาครบ ได้ทุกคน และ (๕) ด้านการประเมินผล การเรียน ผู้เรียนไม่ค่อยทำงานส่งหรือส่งแต่ไม่ได้ตามกำหนดเวลาที่ให้ไว้^{๑๑๓}

๕.๒.๒ ผลเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู ที่มีต่อการบริหารโรงเรียน พระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ ๔

อายุ ผลการวิจัยพบว่าผู้บริหาร ครู ที่มีอายุที่แตกต่างกัน มีระดับความคิดเห็นต่อการบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ ๔ โดยภาพรวม ($F=๑.๕๑๔$, $Sig=.๒๑๒$) ไม่แตกต่างกัน อย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ ๐.๐๕ จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณารายด้าน ผู้บริหาร ครู มีความคิดเห็นต่อการบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ ๔ ไม่แตกต่างกันทุกด้าน อย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ ๐.๐๕ จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

การศึกษา ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหาร ครู ที่มีวุฒิการศึกษาที่แตกต่างกัน มีระดับความคิดเห็นต่อการบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ ๔ โดยภาพรวม ($F=.๑๘๒$, $Sig=.๙๐๙$) ไม่แตกต่างกัน อย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ ๐.๐๕ จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณารายด้านผู้บริหาร ครู มีความคิดเห็นต่อการบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ ๔ ไม่แตกต่างกันทุกด้าน อย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ ๐.๐๕ จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

ประสบการณ์ทำงาน ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหาร ครู ที่มีประสบการณ์ทำงานที่แตกต่างกัน มีระดับความคิดเห็นต่อการบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ ๔ โดยภาพรวม ($F=.๘๕๖$, $Sig=.๔๖๕$) ไม่แตกต่างกัน อย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ ๐.๐๕ จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณารายด้านผู้บริหาร ครู มีความคิดเห็นต่อการบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ ๔ ไม่แตกต่างกันทุกด้าน อย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ ๐.๐๕ จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

รายได้ต่อเดือน ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหาร ครู ที่มีรายได้ต่อเดือนที่แตกต่างกัน มีระดับความคิดเห็นต่อการบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ ๔ โดยภาพรวม ($F=.๔๓๒$, $Sig=.๗๓๐$) ไม่แตกต่างกัน อย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ ๐.๐๕ จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณารายด้านผู้บริหาร ครู มีความคิดเห็นต่อการบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญ

^{๑๑๓} พระปลัดสนชัย ภูมิปาโล (หามนตรี), “ประสิทธิภาพการจัดการศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกธรรมศึกษาในอำเภอภาชี จังหวัดพระนครศรีอยุธยา”, วิทยานิพนธ์ปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต วิชาการจัดการเชิงพุทธ, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๔)

ศึกษา กลุ่มที่ ๔ ไม่แตกต่างกันทุกด้าน อย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ ๐.๐๕ จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

๕.๒.๓ การบูรณาการการวิจัยเชิงปริมาณกับการวิจัยเชิงคุณภาพเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ ๔

การวิจัยในครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสม เพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ ๔ พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู ที่มีต่อการบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ ๔ โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับ ปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านบริหารงานทั่วไป มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 3.42$) แสดงให้เห็นว่า การบริหารจัดการโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ ๔ มีการบริหารจัดการทั้ง ๔ ด้านโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งในด้านบริหารวิชาการ, ด้านบริหารงานงบประมาณ, ด้านบริหารงานบุคคล, ด้านบริหารงานทั่วไป ทำให้ผลการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู ที่มีอายุ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน และรายได้ต่อเดือนที่ต่างกันนั้น มีความคิดเห็นต่อการบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ ๔ ทั้งโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน อย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ ๐.๐๕ แสดงว่าเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้ดำเนินการตามขั้นตอนต่างๆ อย่างถูกต้อง เพราะค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค มีค่าเท่ากับ ๐.๙๘๘ อยู่ในระดับความสัมพันธ์เชิงบวกที่สูง ผลการวิจัยจึงมีความเที่ยงตรงและน่าเชื่อถือมาก ทั้งนี้ผลการวิจัยเชิงปริมาณยังสอดคล้องกับผลการวิจัยเชิงคุณภาพ ที่ผู้วิจัยได้ไปสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ ของกลุ่มโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จำนวน ๗ ท่าน อีกด้วย โดยผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านได้ให้สัมภาษณ์ไปในทิศทางเดียวกันว่า การบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ ๔ มีการใช้หลักพุทธธรรมในการบริหาร รวมถึงกระบวนการตามวัฏจักรเดมมิง (PDCA) เป็นการบริหารงานเชิงระบบ ที่มีการวางแผน, มีการลงมือปฏิบัติตามแผน, สู่กระบวนการประเมินผล และปรับปรุงแก้ไข โดยมีโครงสร้างการบริหารงานเหมือนกับโรงเรียนของ สพฐ. ทั่วไป ที่มีการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ และยังให้ความสำคัญในด้านพระพุทธศาสนา คือนักธรรม และบาลี ปัญหาที่สำคัญในการบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ ๔ คือเรื่องงบประมาณสนับสนุนในการบริหารจัดการไม่เพียงพอ ทำให้งานออกมาไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร เพราะได้รับงบประมาณตามรายหัวนักเรียน ปัญหาครูขาดแคลน เพราะเนื่องจากไม่มีความมั่นคงในวิชาชีพ ครูขาดขวัญกำลังใจในการทำงาน และมีการปรับเปลี่ยนโยกย้ายบุคลากรบ่อย ทำให้ขาดความต่อเนื่องในการทำงาน และไม่มีการบรรจุแต่งตั้งที่ชัดเจน รวมถึงการไม่มีการเลื่อนขั้นเงินเดือนที่แน่นอน แนวทางในการบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ ๔ คือการผลักดันให้มีพระราชบัญญัติโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ควรมีระเบียบบังคับใช้และบรรจุให้ได้รับเงินเดือนวุฒิกศศึกษาตามพระราชบัญญัติข้าราชการครูและ

บุคลากรทางการศึกษา ๒๕๔๗ รวมถึงทางหน่วยงานต้นสังกัดต้องมีการนิเทศสถานศึกษาอย่างต่อเนื่องเพราะจะได้ทราบปัญหามาปรับปรุงแก้ไขต่อไป

๕.๒.๔ เพื่อศึกษาปัญหาอุปสรรคในการบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ ๔

จากการวิจัยพบปัญหาและอุปสรรคในการบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ ๔ ดังต่อไปนี้

- ๑) งบประมาณสนับสนุนในการบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ ๔ ไม่เพียงพอ ทำให้งานออกมาไม่มีประสิทธิภาพ
- ๒) ครูขาดขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงาน ไม่มีหลักประกันความมั่นคงด้านอาชีพและสวัสดิการที่เป็นธรรม
- ๓) มีการปรับเปลี่ยนโยกย้ายบุคลากรบ่อย ทำให้ขาดความต่อเนื่องในการทำงาน และไม่มีบรรจุแต่งตั้งที่ชัดเจน
- ๔) จำนวนนักเรียนที่ลดลงในแต่ละปี เพราะเมื่อจำนวนนักเรียนลดลง เงินอุดหนุนที่ได้รับในการบริหารจัดการก็ลดตามไปด้วย
- ๕) การฝึกอบรมและพัฒนาครู ให้มีคุณภาพในการจัดการเรียนการสอนยังมีน้อย และไม่มีการสนับสนุนจากหน่วยงานต้นสังกัดอย่างจริงจัง
- ๖) การจัดทำสรุปรายงานประจำปี และการปฏิบัติงานในโครงการต่าง ๆ ยังไม่เป็นรูปธรรม และชัดเจน
- ๗) การนิเทศติดตามของหน่วยงานต้นสังกัด ยังไม่ครอบคลุมในแต่ละโรงเรียน
- ๘) ไม่มีระเบียบที่ชัดเจน และไม่มีกฎหมายที่บังคับใช้ทำให้ควบคุมการบริหารยาก
- ๙) โรงเรียนไม่มีความรู้เรื่องการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา เพราะมีครูย้ายออกบ่อย จึงทำให้ขาดความต่อเนื่องในงานประกันคุณภาพการศึกษา
- ๑๐) สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา ยังไม่มีประสิทธิภาพ และไม่ครอบคลุมทุกโรงเรียน

๕.๒.๕ เพื่อศึกษาแนวทางในการบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ ๔

จากการวิจัยพบแนวทางในการบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ ๔ ดังต่อไปนี้

- ๑) ควรผลักดันให้มีพระราชบัญญัติโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา

๒) ควรมีระเบียบบังคับใช้และบรรจุให้ได้รับเงินเดือนวุฒิการศึกษาตามพระราชบัญญัติข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ๒๕๔๗

๓) ผู้บริหารโรงเรียนควรสร้างความตระหนักเรื่องการประกันคุณภาพการศึกษาแก่บุคลากรทุกคนในโรงเรียน มีการจัดอบรมให้ความรู้ และศึกษาดูงานประกันคุณภาพโรงเรียนอื่น ๆ

๔) หน่วยงานต้นสังกัดควรแยกเงินเดือนครูออกจากค่าหัวนักเรียน และควรจัดสรรงบประมาณโดยแยกประเภทของงบประมาณที่จะใช้จ่ายในส่วนต่างๆ เพื่อให้แต่ละโรงเรียนมีความสะดวกในการใช้จ่ายงบประมาณ

๕) ควรมีการจัดอบรมให้ความรู้แก่ครูผู้สอนเกี่ยวกับหลักสูตรสถานศึกษา มีการส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการเรียนรู้ตามกลุ่มสาระต่าง ๆ

๖) ทางหน่วยงานต้นสังกัดต้องมานิเทศสถานศึกษาอย่างต่อเนื่องเพราะจะได้ทราบปัญหามาไปปรับปรุงแก้ไขต่อไป

๗) ผู้บริหารโรงเรียนควรส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการจัดอบรมครู และพัฒนาครูในด้านต่าง ๆ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนการสอน

๘) ควรมีการจัดทำสรุปรายงานประจำปี และรายงานผลการปฏิบัติโครงการต่าง ๆ เพื่อจัดเข้างานประกันคุณภาพการศึกษา

๙) ผู้บริหารโรงเรียนควรเพิ่มประสิทธิภาพในด้านนวัตกรรม สื่อ และเทคโนโลยีทางการศึกษา เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดกระบวนการเรียนการสอน

๑๐) โรงเรียนควรมีการประชาสัมพันธ์ในทุก ๆ ด้าน เพื่อเพิ่มประชากรนักเรียนให้มากขึ้น และมีการสนับสนุนการศึกษาอย่างครบถ้วน

๕.๓ ข้อเสนอแนะ

๕.๓.๑ ข้อเสนอแนะทั่วไป

๑) ด้านบริหารวิชาการ ควรมีการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบ โดยใช้หลักกระบวนการเดมมิง(PDCA) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารงานมากยิ่งขึ้น

๒) ด้านบริหารงานงบประมาณ ควรมีการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบ ควรจัดสรรงบประมาณได้ตรงกับแผนงบประมาณประจำปี และบริหารงบประมาณด้วยความโปร่งใส ควรมีความเด่นชัดในหลักฐานการใช้จ่ายงบประมาณ

๓) ด้านบริหารงานบุคคล ควรวางแผนการจัดอัตราค่าจ้างที่ชัดเจน และมีการสร้างขวัญกำลังใจให้กับบุคลากรทางการศึกษา

๔) ด้านบริหารงานทั่วไป ควรสร้างการมีส่วนร่วมกับชุมชนรอบ ๆ สถานศึกษา และการสร้างความสัมพันธ์กับหน่วยงานอื่น ๆ ในการจัดการเรียนรู้ร่วมกัน และการจัดทำแผนปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบ

๕.๓.๒ ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

๑) ควรศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาระดับชาติ (O-NET,B-NET) ของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่ม ๔ เพิ่มเติม

๒) ควรเพิ่มการสัมภาษณ์เชิงลึกครู และ นักเรียนเพื่อให้มีความคิดเห็นที่หลากหลายมากยิ่งขึ้นในการบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ ๔

๓) ควรมีการวิจัยโดยใช้หลักพุทธธรรมในการบริหารงานเฉพาะด้าน เพราะจะทำให้การศึกษาละเอียดลึกซึ้งยิ่งขึ้น